

Η επίδραση της τεχνολογίας της πληροφόρησης στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμους: αρχικά αποτελέσματα

EMMANOYHΛ ΓΑΡΟΥΦΑΛΛΟΥ & PANIA ΣΙΑΤΡΗ¹

Περίληψη

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων οι ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες έχουν πραγματοποιήσει μια θεαματική ανάπτυξη στον τομέα της οργάνωσης και χρήσης της τεχνολογίας της πληροφόρησης. Η ανάπτυξη αυτή συνέβαλε στην πραγματοποίηση κάποιων αλλαγών που βοήθησαν τη βιβλιοθηκονομική μας κοινότητα να έρθει πιο κοντά στην εφαρμογή της ιδέας της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης.

Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας έρευνας που πραγματοποιήθηκε στις Ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Σκοπός της έρευνας είναι να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο η τεχνολογία της πληροφόρησης έχει επηρεάσει τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμους και πως θα επηρεάσει την πορεία ανάπτυξης της μελλοντικής ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης. Το πρώτο μέρος της έρευνας πραγματοποιήθηκε με την αποστολή ερωτηματολογίου σε όλες τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες [κεντρικές και τμηματικές] σε 245 βιβλιοθηκονόμους.

Η έρευνα έχει ως στόχο να εξετάσει τις διάφορες παραμέτρους που σχετίζονται με το επίπεδο αυτοματοποίησης των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και τα διαφορετικά επίπεδα πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης που παρέχονται από τις

---

¹Dept. of Information & Communications, Manchester Metropolitan University, Geoffrey Manton Bldg., Rosamond Str. West, Manchester, M15-6LL, United Kingdom. E-mails: e.garoufallou@mmu.ac.uk & o.siatiri@mmu.ac.uk

βιβλιοθήκες. Οι Ηλεκτρονικές Πηγές Πληροφόρησης συμπεριλαμβάνουν τη χρήση CD-ROM και Πολυμέσων, Online βιβλιογραφικών υπηρεσιών και βάσεων δεδομένων, καθώς επίσης και πληροφοριακές πηγές στο Internet.

Επίσης ερευνά το θέμα της υπάρχουσας συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των βιβλιοθηκονόμων [continuous education and training] και καταγράφει τις τρέχουσες ανάγκες τους, με σκοπό να προσδιορίσει εάν το υπάρχον σύστημα και επίπεδο εκπαίδευσης μπορεί να βοηθήσει τους βιβλιοθηκονόμους να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις που τίθενται στο επάγγελμα από το νέο ηλεκτρονικό περιβάλλον της εποχής μας.

Λέξεις κλειδιά:

Ηλεκτρονικές Βιβλιοθήκες, Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, Ηλεκτρονικές Πηγές Πληροφόρησης, Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση.

The impact of information technology on Greek academic libraries and librarians: preliminary results

Abstract

During the past few years Greek academic libraries have witnessed a tremendous growth in the organization and use of information technology. This growth has assisted our information community to take some steps which bring us closer to process and implement the idea of the electronic library.

The aim of this paper is to present the initial results of a research which took place in Greek academic libraries in order to investigate the way in which the use of information technology has affected the academic libraries and librarians and how it will affect the development of the future electronic library. A questionnaire survey was posted to all Greek academic libraries [central & departmental] to 245 librarians.

The research aims to investigate various issues concerning the level of automation in Greek academic libraries and the levels of access provided by libraries to Electronic Information Resources such as CD-ROMs and Multimedia, Online Bibliographic Services and Databases, access and use of Internet resources.

Another part of the research is looking into the use of Electronic Information Resources by academic librarians and the impact of electronic communication in their daily professional routine. More importantly attempts to shed some light into the issues of continuous education and training of librarians in order to identify their current needs and determine whether or not the existing level of training can meet the requirements posed when working and managing in the demanding electronic environment of our age.

Keywords:

Electronic Libraries, Academic Libraries, Electronic Information Resources, Continuous Education, Training.

1. Εισαγωγή

Η ραγδαία ανάπτυξη της νέας τεχνολογίας τα τελευταία 15 χρόνια επηρέασε την πορεία εξέλιξης των βιβλιοθηκών. Από την ανάπτυξη και χρήση των αυτοματοποιημένων συστημάτων, των online καταλόγων πρόσβασης κοινού (OPACs) και των CD-ROM στη δεκαετία του 1980, περάσαμε στη δεκαετία του 1990, σε μια σειρά από πιο εντυπωσιακά επιτεύγματα τόσο στο χώρο της πληροφόρησης όσο και στο χώρο της νέας τεχνολογίας, όπως η χρήση του Internet (Διαδίκτυο) ως προμηθευτή και διαθέτη πληροφοριών, η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής επικοινωνίας, των πολυμέσων, των online βιβλιογραφικών υπηρεσιών, κλπ.

Οι ραγδαίες εξελίξεις στον τομέα της νέας τεχνολογίας επέβαλαν στις βιβλιοθήκες την προσαρμογή των λειτουργιών και των υπηρεσιών τους σ' αυτό το νέο περιβάλλον. Η νέα τάξη πραγμάτων στο χώρο της πληροφόρησης είχε ως αποτέλεσμα την ανάγκη για μια άμεση αναθεώρηση του ρόλου των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων.

Τα τελευταία χρόνια το θέμα των ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών απασχολεί την βιβλιοθηκονομική κοινότητα όλο και περισσότερο. Η έννοια και το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης άρχισε να σχηματίζεται και να συγκεκριμενοποιείται θεωρητικά, με άμεσο αποτέλεσμα όλο και περισσότερες βιβλιοθήκες να παίρνουν μέρος σε προγράμματα ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών.

Είναι γεγονός ότι οι βιβλιοθήκες μας δεν μπόρεσαν να ακολουθήσουν τις διεθνείς εξελίξεις, κάτω από την πίεση μιας σειράς προβλημάτων όπως η έλλειψη επαρκούς εξειδικευμένου προσωπικού, εξοπλισμού και οικονομικών πόρων. Επιπλέον, η αδυναμία συμμετοχής του βιβλιοθηκονόμου στη διαμόρφωση και χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής στα πανεπιστήμια, το γεγονός ότι δεν αναγνωρίζεται ως διαθέτης & διαχειριστής της πρόσβασης στην πληροφορία (information provider) αλλά ως ο διαχειριστής της συλλογής (οργάνωση της γνώσης), έχει ως αποτέλεσμα την πλήρη απομόνωση του από το ακαδημαϊκό περιβάλλον. Έχοντας χάσει πολλά στάδια της βιβλιοθηκονομικής εξέλιξης, οι βιβλιοθήκες μας προσπαθούν με άλματα να φθάσουν τις ανεπτυγμένες χώρες, υπερπηδώντας τα στάδια της παραδοσιακής βιβλιοθηκονομίας και περνώντας στην υιοθέτηση της νέας τεχνολογίας με τη βοήθεια που προσφέρθηκε μέσω του Κοινοτικού Προγράμματος.

2. Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Η ανακοίνωση αυτή παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας έρευνας που πραγματοποιήθηκε στις Ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες το πρώτο εξάμηνο του 1998 και αποτελεί την πρώτη φάση μιας ευρύτερης έρευνας [πέντε φάσεις]. Σκοπός της έρευνας είναι να εξετάσει τους τρόπους με τους οποίους η ηλεκτρονική βιβλιοθήκη έχει επηρεάσει και θα επηρεάσει τις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμους. Θα γίνει μια προσπάθεια για τον εντοπισμό πιθανών προβλημάτων στην διάδοση των ηλεκτρονικών και μη πληροφοριών, με σκοπό την ανάπτυξη κατάλληλων θεωρητικών και πρακτικών πλαισίων που θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση αυτών των δυσκολιών [Γαρουφάλλου 1997].

2.1. Οι επιμέρους στόχοι της έρευνας είναι:

- Να εντοπίσει το εύρος και την ποικιλία των ηλεκτρονικών πληροφοριακών πηγών που διατίθενται στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες.
- Να εξετάσει τις διάφορες παραμέτρους που σχετίζονται με το επίπεδο αυτοματοποίησης των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και τα διαφορετικά επίπεδα πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης που παρέχονται από τις βιβλιοθήκες.

- Να εξετάσει τη χρήση των Ηλεκτρονικών Πηγών Πληροφόρησης από τους Έλληνες ακαδημαϊκούς βιβλιοθηκονόμους και την επίδραση που έχει η χρήση της ηλεκτρονικής επικοινωνίας στην καθημερινή επαγγελματική τους εργασία.
- Να εξετάσει το επίπεδο της υπάρχουσας συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των βιβλιοθηκονόμων [continuous education and training] και να καταγράψει τις τρέχουσες ανάγκες τους με σκοπό να προσδιορίσει εάν το υπάρχον σύστημα και επίπεδο εκπαίδευσης μπορεί να βοηθήσει τους βιβλιοθηκονόμους να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις που τίθενται στο επάγγελμα από το νέο ηλεκτρονικό περιβάλλον της εποχής μας (διοίκηση, στρατηγικός σχεδιασμός, διαχείριση ηλεκτρονικών μέσων και υλικού, κλπ.).
- Να καταγράψει τα προγράμματα εκπαίδευσης χρηστών που παρέχουν οι βιβλιοθήκες με σκοπό να προάγουν τη χρήση των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης.

3. *Μεθοδολογία*

Για να επιτευχθούν οι στόχοι της έρευνας χρησιμοποιήθηκε ένας συνδυασμός ερευνητικών μεθόδων, όπως ανασκόπηση της διεθνούς & ελληνικής βιβλιογραφίας, εξέταση των σελίδων στο Web των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και διανομή ερωτηματολογίων. Είναι γενικά αποδεκτό ότι η ελληνική βιβλιοθηκονομική βιβλιογραφία είναι φτωχή και δεν ακολουθεί τις εξελίξεις που συμβαίνουν στο χώρο μας, έτσι ώστε να μη γίνεται δυνατή η σύγκριση αποτελεσμάτων μεταξύ των διαφόρων ερευνών. Η εκτενής πλοήγηση στις ιστοσελίδες (WebPages) των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών έδωσε στον ερευνητή α) μια γενική εικόνα των βιβλιοθηκών μέσω του Internet, β) τη δυνατότητα να εντοπίσει τις πηγές πληροφόρησης στις οποίες παρέχεται πρόσβαση μέσω των ιστοσελίδων.

Μέχρι στιγμής το ερωτηματολόγιο έχει αποτελέσει το κύριο μέσο συλλογής δεδομένων. Αρχικά, η αποτελεσματικότητα του κρίθηκε με τη διανομή ενός περιορισμένου αριθμού δοκιμαστικών ερωτηματολογίων και με τηλεφωνικές συνεντεύξεις. Μετά την επιστροφή των αρχικών ερωτηματολογίων έγινε ανάλυση των απαντήσεων και των παρατηρήσεων που είχαν καταγραφεί και πραγματοποιήθηκαν οι αναγκαίες διορθώσεις για την ομαλή διεξαγωγή της έρευνας.

4. *Ανάλυση αποτελεσμάτων*

Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε ονομαστικά σε 245 βιβλιοθηκονόμους που δούλευαν σε 157 κεντρικές, τμηματικές βιβλιοθήκες και σπουδαστήρια. Ανταποκρίθηκαν 70 βιβλιοθήκες των ΑΕΙ (51%), και 11 των ΤΕΙ (55%) εκπροσωπούμενες από 129 βιβλιοθηκονόμους με ποσοστό επιστροφής 52.6%. Σ' αυτήν την ανακοίνωση θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την ανάλυση 81 ερωτηματολογίων, αντιπροσωπευτικών των βιβλιοθηκών που συμμετείχαν (επιλέχθηκαν ερωτηματολόγια που απευθύνονταν στους διευθυντές ή υπεύθυνους βιβλιοθηκών ή βιβλιοθηκονόμους).

4.1. *Γενικά χαρακτηριστικά τον πληθυσμού*

Το 76.5% αυτών που έλαβαν μέρος στην έρευνα ήταν γυναίκες και 23.5% ήταν άντρες. Η προϋπηρεσία των εργαζομένων κυμαίνεται ανάμεσα σε 1 με 4 χρόνια (30.9%), και 5 με 9 χρόνια (30.9%). Το 38.2% εργάζεται πάνω από 10 χρόνια. Φαίνεται ότι η πλειοψηφία των εργαζομένων στις ελληνικές βιβλιοθήκες (61.8%) είναι νέοι εργαζόμενοι που ξεκίνησαν την καριέρα τους κυρίως στη δεκαετία του 1990.

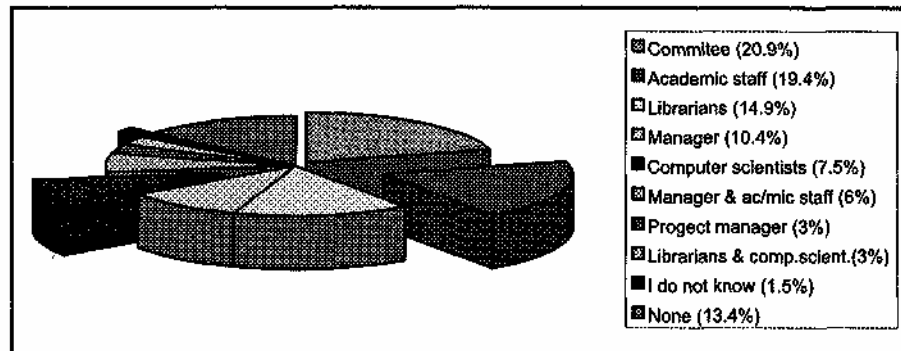
Όσον αφορά τη στελέχωση των βιβλιοθηκών που έλαβαν μέρος στην έρευνα το 33.3% απασχολεί ένα βιβλιοθηκονόμο, το 22.2 % απασχολεί 2 βιβλιοθηκονόμους, 22.2%) απασχολεί 3 έως 5 βιβλιοθηκονόμους και μόλις το 3.7% έχει 6 έως 9 βιβλιοθηκονόμους. Είναι χαρακτηριστικό ότι παρόλη την ανάπτυξη που παρατηρείται στις βιβλιοθήκες μας και την πρόσληψη βιβλιοθηκονόμων μέσω του ΕΠΕΑΕΚ του Β' ΚΠΣ, το 18.5% των βιβλιοθηκών δεν είναι στελεχωμένο με εξειδικευμένο προσωπικό. Η έλλειψη προσωπικού στις ελληνικές βιβλιοθήκες αποτελούσε πάντα ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα, αλλά φαίνεται μέσα από την έρευνα ότι ένα μεγάλο ποσοστό των βιβλιοθηκών κατάφερε να επιλύσει το πρόβλημα με την πρόσληψη προσωπικού μέσω του ΕΠΕΑΕΚ. Η πλειοψηφία των βιβλιοθηκών (38.3%) έχει προσλάβει 1 με 2 νέους βιβλιοθηκονόμους, το 19.8 % 3 με 5 βιβλιοθηκονόμους ενώ το 37 % δεν έχει προσλάβει νέο προσωπικό. Η ανάλυση των ερωτηματολογίων, οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις με εργαζόμενους από το σύνολο των βιβλιοθηκών, και τα στοιχεία που πρόσφεραν εργαζόμενοι στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες μας δίνουν τη δυνατότητα

να προσδιορίσουμε με μικρές αποκλίσεις τον αριθμό των εργαζομένων σ' αυτές τις βιβλιοθήκες. Έτσι έχει υπολογιστεί ότι στις βιβλιοθήκες μας εργάζονται περίπου 315 μόνιμοι ή συμβασιούχοι βιβλιοθηκονόμοι και 200 βιβλιοθηκονόμοι μέσω του ΕΠΕΑΕΚ.

.4.2. Ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης

Τα μέσα της δεκαετίας του 1990 φαίνονται ως σημείο ανάκαμψης για τις ελληνικές βιβλιοθήκες, καθώς από τις βιβλιοθήκες που παρέχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης μόνο το 5.7% ξεκίνησε να παρέχει πρόσβαση τη δεκαετία του 1980, ενώ το 60.8% απέκτησε πρόσβαση μετά το 1996. Το 59.3% των βιβλιοθηκών παρέχει πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης τόσο στο προσωπικό όσο και στους χρήστες. Το 25.9% παρέχει πρόσβαση μόνο στο προσωπικό της βιβλιοθήκης χωρίς να δίνεται δυνατότητα στο χρήστη για πρόσβαση σ' αυτές τις πηγές. Τέλος το 14.8% δεν έχει καθόλου πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης και βασίζεται αποκλειστικά σε παραδοσιακούς τρόπους ανάκτησης πληροφοριών.

Δυστυχώς, σε καμία από τις βιβλιοθήκες δεν υπάρχει γραπτή πολιτική για την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών πηγών και υπηρεσιών πληροφόρησης. Επιπλέον στο 52.2% δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη στον ετήσιο προϋπολογισμό της βιβλιοθήκης για δαπάνη σε ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης. Η ευθύνη για την ανάπτυξη των πηγών συνήθως φέρεται από την επιτροπή βιβλιοθήκης (20.9%), το ακαδημαϊκό προσωπικό (19.4%), ομάδα πληροφορικών (7.5%), βιβλιοθηκονόμους (14.9%), τον διευθυντή της βιβλιοθήκης (10.4%) ή από κανέναν (13.4%) [διάγραμμα 1]. Παρότι σ¹ ένα 41.8% των περιπτώσεων υπάρχει συμμετοχή κάποιου βιβλιοθηκονόμου στη διαδικασία ανάπτυξης, στο μεγαλύτερο μέρος των βιβλιοθηκών συνεχίζει ο ρόλος και η άποψη του βιβλιοθηκονόμου να αγνοείται. Τα παραπάνω στοιχεία πρέπει να λειτουργήσουν ως έναυσμα για περαιτέρω προβληματισμό όσον αφορά το κατά πόσο οι βιβλιοθήκες μας, στο τέλος του 20ου αιώνα, μπορούν να επιβιώσουν χωρίς σχεδιασμό, προγραμματισμό και πολιτική και με το ρόλο του βιβλιοθηκονόμου αδύναμο, χωρίς τη δυνατότητα λήψης αποφάσεων και συμμετοχής του στο σχεδιασμό της βιβλιοθήκης που εργάζεται.

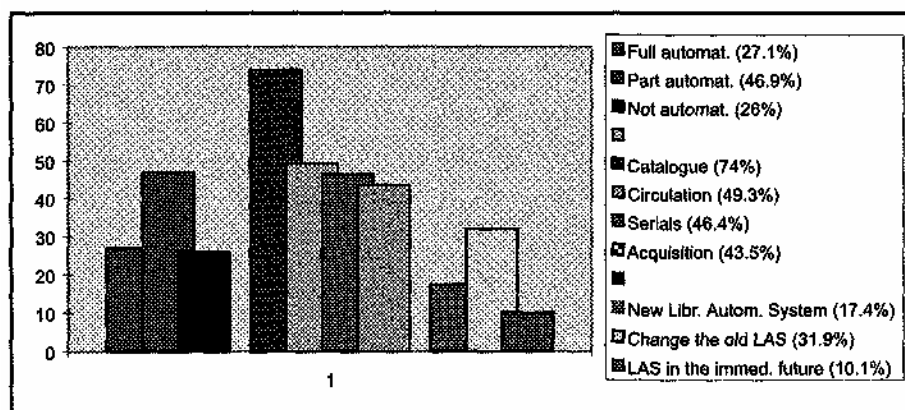

Διάγραμμα 1. Υπεύθυνος για την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες

4.2. Αυτοματισμός Βιβλιοθηκών

Όσον αφορά τον αυτοματισμό, από τις 81 βιβλιοθήκες οι 22 (27.1%) έχουν αυτοματοποιήσει όλες τις λειτουργίες τους (κατάλογο, δανεισμό, παραγγελίες, περιοδικά), οι 38 (46.9 %) έχουν αυτοματοποιήσει μέρος των υπηρεσιών τους, ενώ 21 (26%) δεν είναι καθόλου αυτοματοποιημένες. Από τις βιβλιοθήκες που έχουν αυτοματοποιήσει όλες ή κάποιες από τις υπηρεσίες τους, το 74% έχουν αυτοματοποιήσει τον κατάλογο, 49.3% την υπηρεσία δανεισμού, 46.4% τα περιοδικά και 43.5% τις παραγγελίες [διάγραμμα 2]. Στην έρευνα καταγράφηκε η χρήση έντεκα διαφορετικών συστημάτων αυτοματισμού από τις ελληνικές βιβλιοθήκες. Το ABEKT είναι το πιο δημοφιλές αυτοματοποιημένο σύστημα με 27.2% κυρίως γιατί χρησιμοποιείται από σπουδαστήρια, ενώ δεύτερο σε προτίμηση εμφανίζεται ο ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ με 23.5% και ακολουθούν το GEAC με 14.8%», και το PLAS με 4.9%.

Διάγραμμα 2. Αυτοματισμός των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών

4.4. CD-ROMs

Το μεγαλύτερο μέρος των βιβλιοθηκών (60.5%) παρέχει πρόσβαση σε CD-ROM ενώ το 39.5% δεν παρέχει πρόσβαση. Από τις βιβλιοθήκες που έχουν CD-ROM το 44.2% είναι σε δίκτυο. Παρόλο που τα cdrom εμφανίστηκαν στις αρχές της περασμένης δεκαετίας, μέρος των ελληνικών βιβλιοθηκών δεν παρέχει πρόσβαση, ενώ καταγράφηκε ότι κάποιες από αυτές τις βιβλιοθήκες αγοράζουν τίτλους cdrom για μελλοντική χρήση, παρόλη την έλλειψη απαιτούμενου εξοπλισμού. Το μεγαλύτερο ποσοστό (39.7%) των βιβλιοθηκονόμων δήλωσε ότι χρησιμοποιεί cdrom σε καθημερινή βάση, το 20.7% εβδομαδιαία, ενώ το 22.4% δε χρησιμοποιεί ποτέ cdrom παρότι η βιβλιοθήκη στην οποία εργάζεται παρέχει πρόσβαση. Είναι πολύ δύσκολο να αναφερθούν τίτλοι από cdrom που χρησιμοποιούνται περισσότερο στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, διότι οι περισσότερες είναι τμηματικές ή σπουδαστήρια που αγοράζουν cdrom σε εξειδικευμένα θέματα. Η Medline, Eric, CAB-cd και COMPENDEX είναι μεταξύ αυτών που χρησιμοποιούνται περισσότερο.

4.5. Online Βιβλιογραφικές Υπηρεσίες

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών δεν παρέχει πρόσβαση σε online βιβλιογραφικές υπηρεσίες (65.2%), ενώ το ποσοστό που παρέχει πρόσβαση είναι 34.8%. Το μεγαλύτερο μέρος των βιβλιοθηκών με online βιβλιογραφικές υπηρεσίες παρέχει πρόσβαση σε λιγότερες από τρεις βιβλιογραφικές υπηρεσίες. Από

τους βιβλιοθηκονόμους που έχουν πρόσβαση μόνο το 18.9% χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες και η συχνότητα χρήσης εμφανίζεται πολύ σποραδική, ενώ κατά μέσο όρο ένα 30% δήλωσε ότι αγνοεί την ύπαρξη πολλών από αυτές τις υπηρεσίες ή δε γνωρίζει πως να τις χρησιμοποιήσει. Από τις online βιβλιογραφικές υπηρεσίες το DIALOG (13.6%) και το OCLC (7.3%) έχουν τη μεγαλύτερη χρήση.

4.6. *Internet*

Από τις βιβλιοθήκες που παρέχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης, το 81.2% παρέχει πρόσβαση στο Internet. Η μη παροχή πρόσβασης στο Internet αποδίδεται κυρίως στην έλλειψη οικονομικών πόρων, προσωπικού, χώρου, και στην ύπαρξη διαφόρων διοικητικών προβλημάτων. Επίσης, αναφέρθηκαν περιπτώσεις αντίδρασης σε μια τέτοια πρόσβαση εκ μέρους του ακαδημαϊκού προσωπικού (μέλη επιτροπής βιβλιοθήκης, διευθυντές, κλπ.) διότι αδυνατούν να κατανοήσουν τη σκοπιμότητα χρήσης του Internet στο χώρο της βιβλιοθήκης! Το 58% των βιβλιοθηκών που παρέχει πρόσβαση στο Internet προσφέρει πρόσβαση και στους χρήστες. Σε πολλές βιβλιοθήκες αντιστοιχεί ένα τερματικό με πρόσβαση στο Internet ανά βιβλιοθηκονόμο, ενώ διατίθενται στους χρήστες συνολικά ένα με δύο τερματικά. Έτσι, παρουσιάστηκαν περιπτώσεις όπου ενώ παρέχονται 10 τερματικά με πρόσβαση στο Internet για το αντίστοιχο προσωπικό, στους χρήστες διατίθεται μόλις ένα τερματικό.

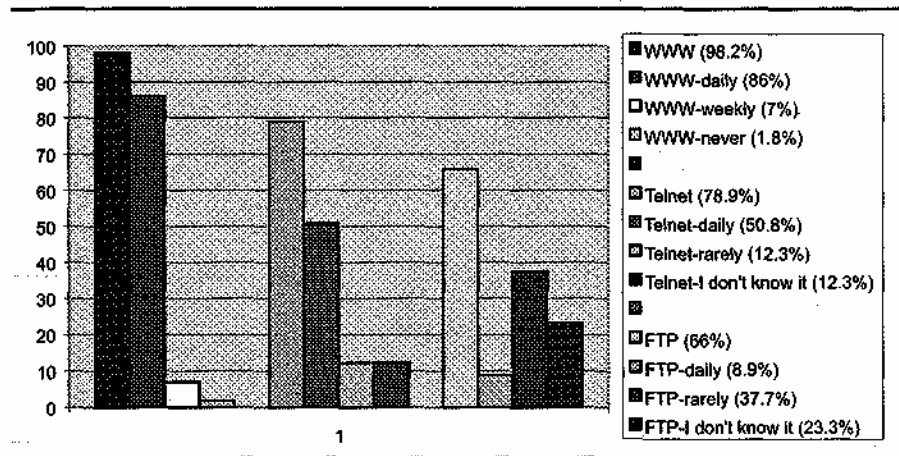
Κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο χρόνων πολλές βιβλιοθήκες ξεκίνησαν τη δημιουργία ιστοσελίδας. Παρόλα αυτά το 62.7% εμφανίζεται να μην έχει δημιουργήσει ακόμη ιστοσελίδα αν και από αυτές τις βιβλιοθήκες το 56.8% σχεδιάζει τη δημιουργία ιστοσελίδας για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

Από τις βιβλιοθήκες που έχουν ιστοσελίδα το 64% είχαν συμπεριλάβει στη διαδικασία δημιουργίας της σελίδας και τον βιβλιοθηκονόμο ο οποίος είτε έγραψε τα κείμενα, επέλεξε τους συνδέσμους [links], είτε έδωσε πληροφορίες σχετικές με τη βιβλιοθήκη, κλπ. Στο υπόλοιπο 36% των ιστοσελίδων δεν υπήρχε καμία μορφή συμμετοχής του βιβλιοθηκονόμου στη δημιουργία τους και σε κάποιες περιπτώσεις το προσωπικό δε γνώριζε καν ότι είχε δημιουργηθεί ιστοσελίδα για τη βιβλιοθήκη τους. Σε αυτές τις

περιπτώσεις την κύρια ευθύνη του σχεδιασμού της ιστοσελίδας είχαν οι πληροφορικοί (66.7%), το ακαδημαϊκό προσωπικό (22.2%) ή οι φοιτητές (11.1%).

4.7. Υπηρεσίες του Internet

Η πιο δημοφιλής υπηρεσία του Internet είναι το World Wide Web (WWW) και χρησιμοποιείται από το 98.2% των βιβλιοθηκονόμων εκ των οποίων το 86% το χρησιμοποιεί καθημερινά. Ακολουθεί το Telnet που χρησιμοποιείται από το 78.9% των βιβλιοθηκονόμων, και τέλος το FTP με 66%, από το οποίο το 37.5% το χρησιμοποιεί σπάνια. Τόσο στο Telnet όσο και στο FTP παρουσιάστηκαν σχετικά μεγάλα ποσοστά που αγνοούσαν αυτές τις υπηρεσίες με 23% και 12% αντιστοίχως [διάγραμμα 3]. Λόγοι που πολλοί βιβλιοθηκονόμοι δεν γνωρίζουν το Telnet και το FTP μπορεί να είναι α) διότι δεν είχαν οποιαδήποτε μορφή εκπαίδευσης πάνω στο Internet και κατ' επέκταση στην εκμάθηση αυτών των υπηρεσιών, και β) αυτοί που έλαβαν εκπαίδευση πάνω στο Internet φαίνεται ότι το κύριο βάρος της εκπαίδευσης τους δόθηκε στην εκμάθηση χειρισμού και πλοήγησης στο WWW.

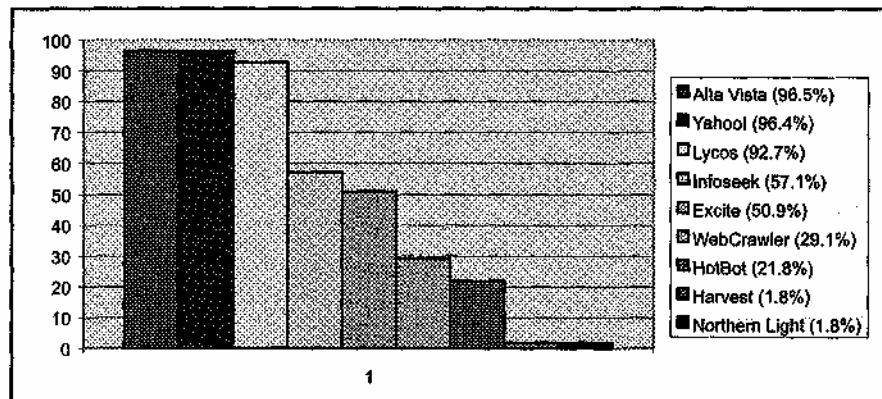

Διάγραμμα 3. Χρήση των υπηρεσιών του Internet

4.8. Πλοήγηση στο Internet

Οι βιβλιοθηκονόμοι χρησιμοποιούν δύο browsers για την πλοήγηση στο Internet: το Netscape και το Internet Explorer. Το πιο δημοφιλές είναι το Netscape το οποίο χρησιμοποιείται από το 44.2% των βιβλιοθηκονόμων, ενώ το Internet Explorer χρησιμοποιείται από το 11.5%. Αρκετά συχνά έχουν την τάση οι βιβλιοθηκονόμοι να χρησιμοποιούν και τους δύο browsers (21.2%) ανάλογα με τις ανάγκες τους.

Το 50% των βιβλιοθηκονόμων χρησιμοποιεί μηχανές αναζήτησης για την αναζήτηση και ανάκτηση πληροφοριών από το Web. Η πιο δημοφιλής μηχανή είναι το Alta Vista (96.5%) [http://AltaVista.digital.com/] με την μεγαλύτερη καθημερινή χρήση (41.1%), ακολουθούμενο από το Yahoo! (96.4%) και το Lycos (92.7%) [διάγραμμα 4]. Οι βιβλιοθηκονόμοι χρησιμοποιούν κυρίως μία με δύο μηχανές αναζήτησης αλλά αγνοούν την ύπαρξη άλλων μηχανών που βρίσκονται στο Internet. Για παράδειγμα το 83.6% δεν γνωρίζει το Northern Light, το 65.5% το HotBot, το 61.8% το WebCrawler, κλπ.

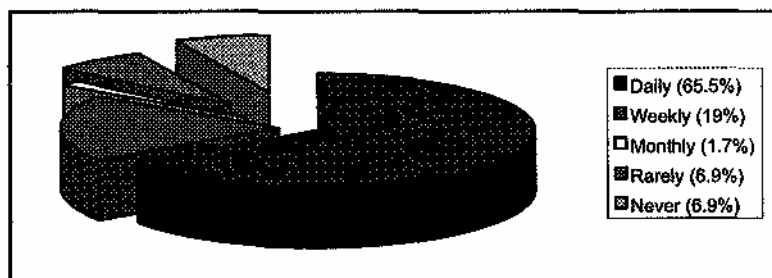

Διάγραμμα 4. Χρήση των μηχανών αναζήτησης πληροφοριών (search engines)

4.9. Ηλεκτρονική Επικοινωνία

Η ηλεκτρονική επικοινωνία [ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) και ομάδες /λίστες συζήτησης (discussion groups/lists)] αποτελεί μια από τις πιο δημοφιλείς υπηρεσίες του Internet που κέρδισε αμέσως την υποστήριξη της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας καθώς έδωσε τη δυνατότητα για άμεση επικοινωνία και ανταλλαγή επιστημονικών

γνώσεων. Ένα 93.1% των ερωτηθέντων χρησιμοποιεί το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Από αυτούς το 65.5% το χρησιμοποιεί καθημερινά και το 19% εβδομαδιαία [διάγραμμα 5].

Διάγραμμα 5. Χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (E-mail)

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (60.3%) δεν χρησιμοποιεί λίστες συζήτησης ενώ το 15.5% τις χρησιμοποιεί σπάνια. Οι βιβλιοθηκονόμοι τείνουν να είναι εγγεγραμμένοι σε μία κυρίως ομάδα συζήτησης με ειδική θεματική εστίαση [π.χ. ομάδα συζήτησης για νομικές βιβλιοθήκες] από τις ΗΠΑ ή τη Μεγάλη Βρετανία. Από τις ομάδες που ανέφεραν δεν ξεχωρίζει κάποια που να χρησιμοποιείται από τους βιβλιοθηκονόμους συχνά. Αξίζει να αναφερθεί ότι η μόνη ελληνική βιβλιοθηκονομική λίστα, έχει δημιουργηθεί από τη βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Θεσσαλίας, δυστυχώς όμως έχει ελάχιστα μέλη και σχεδόν μηδενική κίνηση μηνυμάτων.

Τα αποτελέσματα δείχνουν μια μη θετική στάση των βιβλιοθηκονόμων απέναντι στη χρήση ηλεκτρονικής επικοινωνίας για εργασιακούς λόγους. Από τα σχόλια τους φαίνεται να πιστεύουν ότι μελλοντικά η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και των ομάδων συζήτησης θα παίξει σημαντικό ρόλο στην επαγγελματική τους επικοινωνία, αλλά θεωρούν ότι για να επιτευχθεί αυτό προϋποτίθεται εκπαίδευση στη χρήση αυτών των μέσων, διάθεση όλων για συμμετοχή και καλύτερη τεχνική υποδομή από τις βιβλιοθήκες, τους προμηθευτές, κλπ;

4.10. Ηλεκτρονικά Περιοδικά

Το 62.1% των ερωτηθέντων δεν διαβάζει ηλεκτρονικά περιοδικά, ενημερωτικά δελτία και ειδήσεις μέσω του Internet, ενώ από το 37.9% που διαβάζει το 20.7% τα διαβάζει σπάνια. Κάποιοι λόγοι που θα

μπορούσαν να δικαιολογήσουν αυτό το μικρό ποσοστό των βιβλιοθηκονόμων που διαβάζει ηλεκτρονικά περιοδικά είναι α) το γεγονός ότι δεν έχουν κερδίσει ακόμα την εμπιστοσύνη τους, β) το σύνολο των περιοδικών εκδίδεται στην αγγλική γλώσσα και δεν υπάρχουν αντίστοιχα ελληνικά βιβλιοθηκονομικά περιοδικά, γ) η άγνοια από ένα μέρος των βιβλιοθηκονόμων της ύπαρξης βιβλιοθηκονομικών περιοδικών στο Internet, και δ) η έλλειψη προθυμίας από ένα μέρος των βιβλιοθηκονόμων για συνεχιζόμενη προσωπική ενημέρωση στην επιστήμη τους. Το πιο πολυδιαβασμένο ηλεκτρονικό βιβλιοθηκονομικό περιοδικό είναι το Ariadne (<http://www.ariadne.ac.uk/>) με ποσοστό 18.2%.

5. *Συνεχιζόμενη εκπαίδευση βιβλιοθηκονόμων (continuous education & training)*

Μια από τις βασικές εργασίες του βιβλιοθηκονόμου είναι η ανάκτηση, επεξεργασία και παροχή πληροφοριών στο χρήστη. Ιδιαίτερα στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, με το μειωμένο προσωπικό, σχεδόν όλοι οι βιβλιοθηκονόμοι συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία ανεξάρτητα από τις επιμέρους ευθύνες που έχουν. Πόσο συχνά όμως οι βιβλιοθηκονόμοι χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης ως μέσα ανάκτησης πληροφοριών; Οι βιβλιοθηκονόμοι ανακτούν πληροφορίες καθημερινά σε ποσοστό 35.8% και εβδομαδιαία ή μηνιαία σε ποσοστό 28.4%. Το γεγονός ότι το 13.6% χρησιμοποιεί σπάνια ηλεκτρονικές πηγές για την ανάκτηση πληροφοριών και το 22.2% ποτέ, θα μπορούσε να οφείλετε στα εξής: οι εργαζόμενοι στις βιβλιοθήκες δεν εμπιστεύονται ακόμα αυτές τις πηγές, οι βιβλιοθήκες μας είναι κύρια επικεντρωμένες σε έντυπες πληροφοριακές πηγές με αποτέλεσμα οι βιβλιοθηκονόμοι να καταφεύγουν σε αυτές για την ανάκτηση πληροφοριών, και τέλος δεν υπάρχει η ανάλογη εκπαίδευση για τη μεγιστοποίηση της χρήσης των ηλεκτρονικών πηγών που ήδη υπάρχουν στις βιβλιοθήκες.

Από αυτούς που χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης, το 51.6% δεν βρίσκει δυσκολίες στο να ακολουθήσει την τρέχουσα ενημέρωση και τις νέες εξελίξεις. Το 48.4% που βρίσκει δυσκολίες ανέφερε ως κύριους λόγους τον όγκο και το εύρος των πληροφοριών (32%), την έλλειψη σωστής βασικής εκπαίδευσης και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης πάνω στη χρήση των ηλεκτρονικών πηγών (28%) καθώς

επίσης και την έλλειψη χρόνου για την παρακολούθηση των νέων εξελίξεων (20%). Η σύγκριση των αποτελεσμάτων μεταξύ αυτών που βρίσκουν δυσκολίες και αυτών χωρίς καμία δυσκολία στην ενημέρωση και παρακολούθηση των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης, έδειξε ότι τα άτομα που είχαν εκπαίδευση και χρησιμοποιούν συχνά τις ηλεκτρονικές πηγές, είναι αυτά που κατά κύριο λόγο συναντούν προβλήματα στο να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις των ηλεκτρονικών πηγών. Αντίθετα, τα άτομα που έχουν σποραδική επαφή με ηλεκτρονικές πηγές δεν συναντούν δυσκολίες πολύ πιθανό διότι δεν γνωρίζουν το εύρος και την ποικιλία τους, δεν αναζητούν νέες ηλεκτρονικές πηγές για την κάλυψη αναγκών τους ή δεν διαθέτουν το χρόνο να αξιοποιήσουν αυτές που έχουν στις βιβλιοθήκες τους.

Από το σύνολο των ερωτηθέντων το 68.8% έχει λάβει κάποιο είδος συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, ενώ το 31.2% δεν έχει. Στο σύνολο καταγράφηκαν οκτώ θεματικές ενότητες στις οποίες οι βιβλιοθηκονόμοι είχαν κάποια επιπλέον εκπαίδευση. Σχεδόν το 92% αυτών που έχουν λάβει κάποιο είδος εκπαίδευσης, ήταν πάνω στη χρήση του Internet, 82% στη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και 77% στη χρήση του Web. Άλλες θεματικές περιοχές συμπεριλαμβάνουν τη χρήση των αυτοματοποιημένων συστημάτων βιβλιοθήκης με 80.6%, τη χρήση των OPAC με 62.9%, τη χρήση Online βιβλιογραφικών υπηρεσιών με 66.1%, των cdrom με 48.4% και τη χρήση πολυμέσων με 30.6% [πίνακας 1]. Στις περισσότερες περιπτώσεις που η εκπαίδευση σχετιζόταν με τη χρήση του Internet, του Web ή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, είχε αναληφθεί από το προσωπικό του πανεπιστημίου. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις γινόταν εσωτερικά από το προσωπικό της ίδιας της βιβλιοθήκης.

Θεματικές ενότητες	Είχαν εκπαίδευση (%)	Δεν είχαν εκπαίδευση (%)
Internet	91.9	8.1
WWW	77.4	22.6
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο	82.2	17.8
Αυτοματοπ. Συστήματα Βιβλιοθηκών	80.6	19.4
OPACs	62.9	37.1
CD-ROMs	48.4	51.6
Πολυμέσα	30.6	69.4
Online Βιβλιογραφικές Υπηρεσίες	66.1	33.9

Πίνακας 1. Συνεχιζόμενη εκπαίδευση (training) των βιβλιοθηκονόμων

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η ύπαρξη συνεχιζόμενης εκπαίδευσης είναι αναγκαία για την αποτελεσματικότερη απόδοση στον εργασιακό τους χώρο. Παρότι, όπως έχει προαναφερθεί, ένα μεγάλο ποσοστό των βιβλιοθηκονόμων είχε εκπαίδευση στη χρήση του Internet, του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, των Online βιβλιογραφικών υπηρεσιών κλπ., θεωρούν ότι χρειάζονται περαιτέρω εκπαίδευση (training) σε αυτούς τους τομείς. Για παράδειγμα το 94.3% κρίνει ότι χρειάζεται παροχή εκπαίδευσης στη χρήση των online βιβλιογραφικών υπηρεσιών, το 91.8% στη χρήση των Πολυμέσων, και το 91.3% στα αυτοματοποιημένα συστήματα βιβλιοθηκών. Όσον αφορά τομείς που δεν σχετίζονται άμεσα με τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης διαφαίνεται ότι οι βιβλιοθηκονόμοι έχουν τις ίδιες ή σε κάποιες περιπτώσεις πιο μεγάλες ανάγκες για παροχή εκπαίδευσης. Το 98.6% επιθυμεί εκπαίδευση στον τομέα της ανάπτυξης των υπηρεσιών βιβλιοθήκης, το 95.8% στον τομέα εκπαίδευσης χρηστών, το 94.4% στη διοίκηση των βιβλιοθηκών, κλπ. Οι τομείς στους οποίους οι βιβλιοθηκονόμοι θεώρησαν ότι η εκπαίδευση τους είναι επείγουσα ήταν οι online βιβλιογραφικές υπηρεσίες, τα αυτοματοποιημένα συστήματα βιβλιοθηκών, η χρήση των OPAC, η εκπαίδευση χρηστών, και η ανάπτυξη των υπηρεσιών μιας βιβλιοθήκης.

Συγκρίνοντας από τη μια μεριά τα στατιστικά στοιχεία των εργαζομένων που χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές πηγές και είχαν εκπαίδευση σ' αυτές, και από την άλλη τις αντίστοιχες ανάγκες τους για περαιτέρω εκπαίδευση, γίνεται αντιληπτό ότι υπάρχει μια αντίφαση. Για να γίνει κατανοητό το παραπάνω ας πάρουμε για παράδειγμα το Internet: το 91.9% των βιβλιοθηκονόμων είχε εκπαίδευση στο Internet, από αυτούς το 98.2% χρησιμοποιεί το Web αλλά το 23.1% δεν γνωρίζει ποιόν browser χρησιμοποιεί! Επίσης μεγάλος αριθμός βιβλιοθηκονόμων δεν γνωρίζει το FTP (23.3%), το TELNET (12.3%) και σημαντικές μηχανές αναζήτησης πληροφοριών. Επιπλέον το 78.6% πιστεύει ότι χρειάζεται εκπαίδευση πάνω στο Internet [πίνακας 2]. Η ανάγκη για εκπαίδευση των βιβλιοθηκονόμων σε τομείς τους οποίους ήδη έχουν εκπαιδευτεί δείχνει ότι ή η εκπαίδευση τους ήταν ελλιπής, ή ότι έγινε σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή καλύπτοντας τρέχουσες ανάγκες, χωρίς να έχει ένα συνεχιζόμενο χαρακτήρα.

Θεματικές ενότητες	Χρήση ηλεκ. πηγών (%)	Είχαν εκπαίδευση (%)	Δεν είχαν εκπαίδευση (%)	Ανάγκη για εκπαίδευση (%)
Internet	81.1	91.9	8.1	78.6
WWW	98.2	77.4	22.6	84.1
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο	93.1	82.2	17.8	69.6
Αυτοματ.Συστήματα Βιβλιοθηκών	---	80.6	19.4	91.3
OPACs	58.5	62.9	37.1	85.3
CD-ROMs	77.6	48.4	51.6	88.6
Πολυμέσα	---	30.6	69.4	91.8
Online Βιβλιογραφικές Υπηρεσίες	18.9	66.1	33.9	94.3
Διοίκηση Βιβλιοθηκών	---	---	---	94.4
Οικονομική Διοίκ. Βιβλιοθηκών	---	---	---	91.9
Εκπαίδευση Χρηστών	---	---	---	95.8
Διαφήμιση	---	---	---	90.5
Ανάπτυξη Υπηρεσιών Βιβλιοθ.	---	---	---	98.6

Πίνακας 2. Συγκριτικά στοιχεία της χρήσης των ηλεκτρονικών πηγών, της εκπαίδευσης των βιβλιοθηκονόμων πάνω σ' αυτές και οι ανάγκες τους για εκπαίδευση

6. Επίλογος

Η έρευνα εξέτασε και μια σειρά άλλων θεμάτων τα οποία δεν παρουσιάζονται σε αυτή την ανακοίνωση όπως π.χ. την παροχή προγραμμάτων εκπαίδευσης χρηστών στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Η ανακοίνωση αυτή εστίασε το ενδιαφέρον της στη χρήση και επίδραση της τεχνολογίας της πληροφόρησης στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμους. Από τα αποτελέσματα της έρευνας γίνεται φανερό ότι οι βιβλιοθήκες μας βρίσκονται σε ένα στάδιο συνεχούς ανανέωσης και ανάπτυξης. Παρότι αντιμετωπίζουν δυσκολίες, όπως έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, περιορισμένη παροχή ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης, έλλειψη εξοπλισμού κλπ., προσπαθούν μέσα από το ΕΠΕΑΕΚ να εκσυγχρονιστούν, να αυξήσουν τους ρυθμούς ανάπτυξης τους που πριν λίγα χρόνια σε πολλές από αυτές ήταν σχεδόν μηδενικοί. Γίνεται φανερό ότι η εξέλιξη και η ανάπτυξη αυτή δεν επιτυγχάνεται από τη μια μέρα στην άλλη, αλλά απαιτεί συνεχιζόμενη προσπάθεια και προγραμματισμό. Από την πλευρά τους οι βιβλιοθηκονόμοι έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης. Η καταγραφή μιας σειράς

προβλημάτων στην χρήση αυτών των πηγών από τους εργαζόμενους στις ελληνικές βιβλιοθήκες είναι αποτέλεσμα της έλλειψης, ή μη προγραμματισμένης και σωστής συνεχιζόμενης εκπαίδευσης τους σ' αυτές τις πηγές. Οι ανάγκες τους για εκπαίδευση είναι φανερό ότι δεν καλύπτονται από τα παρεχόμενα προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης που κατά καιρούς οργανώνουν τα πανεπιστήμια ή οι βιβλιοθήκες. Φυσικά αν είχαμε τη δυνατότητα να συγκρίνουμε τα τωρινά αποτελέσματα με την κατάσταση που επικρατούσε λίγα χρόνια πριν, θα διαπιστώναμε ίσως ότι η εκπαίδευση των βιβλιοθηκονόμων περνάει την καλύτερη της εποχή. Αυτό όμως φαίνεται ότι δεν είναι πλέον αρκετό αφού και οι ανάγκες των εργαζομένων έχουν αυξηθεί κατακόρυφα.

Ελπίζουμε αυτή η ανακοίνωση να αποτελέσει ένα έναυσμα για παραγωγικό και εποικοδομητικό προβληματισμό που θα βοηθήσει στην ανεύρεση πιθανών λύσεων στα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί. Κάποιες σκέψεις προς αυτήν την κατεύθυνση αποτελούν τα παρακάτω:

α) η δημιουργία ενός κεντρικού συντονιστικού οργάνου - ομάδα εργασίας, του οποίου η κύρια ευθύνη θα είναι η έρευνα και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναγκών των εργαζομένων στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και η οργάνωση κατάλληλων προγραμμάτων εκπαίδευσης. Επιπλέον θα μπορούσε να παρέχει online μαθήματα εκπαίδευσης στους βιβλιοθηκονόμους και τους χρήστες των βιβλιοθηκών σε διάφορες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης,

β) η δημιουργία μιας ομάδας που θα αναλάβει την κεντρική οργάνωση, επεξεργασία και διάδοση της γνώσης μεταξύ των βιβλιοθηκονόμων. Μια τέτοια ομάδα θα μπορούσε να έχει την ευθύνη δημιουργίας ηλεκτρονικών περιοδικών & ενημερωτικών δελτίων, ομάδων συζήτησης στο Internet, έκδοσης και διάδοσης των εξελίξεων που συμβαίνουν σε κάθε βιβλιοθήκη μέσα από ένα ενημερωτικό δίκτυο, με στόχο να προάγει την επικοινωνία μεταξύ των βιβλιοθηκονόμων,

β) η δημιουργία ενός οργάνου που θα έχει ως βασικό σκοπό τη δημιουργία οδηγών στο Internet που θα συλλέγουν, οργανώνουν και αξιολογούν διάφορες θεματικές πληροφοριακές πηγές που διατίθενται μέσω του Internet. Στόχος αυτών των οδηγών θα είναι η παροχή σημαντικής βοήθειας στους βιβλιοθηκονόμους καθώς θα προσφέρουν έγκυρη ενημέρωση, παρακολούθηση και θα

συντελέσουν στη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας του Internet ως διαθέτη πληροφοριών.

Τέλος θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους τους βιβλιοθηκονόμους που έλαβαν μέρος στην έρευνα και συντέλεσαν μ' αυτόν τον τρόπο στην πραγμάτωση της.

6. Παραπομπές

ΓΑΡΟΥΦΑΛΛΟΥ, EMMANΟΥΗΛ, 1997. *Ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες: αναφορά στο πρόγραμμα IMPEL και σε μια έρευνα που διεξάγεται στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες*. 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών-Βιβλιοθήκες. [Http://altavista.digital.com/](http://altavista.digital.com/) , <http://www.yahoo.com/> , <http://www.lycos.com/> , <http://www.hotbot.com/> , <http://www.webcrawler.com/> , <http://www.infoseek.com/> , <http://www.excite.com/> , <http://www.northernlight.com/>

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την Αθανασία Πέτσα για την πολύτιμη βοήθεια της στην ολοκλήρωση αυτής της ανακοίνωσης.